

A PERITONEUM BETEGSÉGEI

- Gyulladás
- Daganatok

HEVENY HASHÁRTYAGYULLADÁS

Felosztása

- Baktériumok okozta
- Immunkomplex-kiváltotta

Bakteriális peritonitis

Patogenezis

Három típusa

1.Perforatio (hasúri üreges szerv kilyukad)

- Pl. patkóbélfekély, cholecystitis, appendicitis, vastagbélrák → kevert bakteriális fertőzés: E. coli, enterococcus, Gram-neg. pálcák, Streptococcus fajok, Clostridiumok

- A hasüregbe jutó epe, gyomornedv, pancreasnedv a hashártya steril gyulladását idézi elő, majd a bélflóra baktériumai órákon belül megjelennek az izzadmányban → bakteriális peritonitis

2. **Permigratiós** peritonitis

- Baktériumok vándorolnak át a gyulladt, de intakt hasúri szerveken;
- Pl. cholecystitisben, salpingitisben

3. **Spontán** bakteriális peritonitis

- Ritka; nincsen egyértelmű oka
- Ascites-hez társul (cirrhosis, nephrosis sy)

Morfológia

- A hashártya vérbő, fényevesztett, fibrines-gennyes, tejfölszerű izzadmány fedí
- A lob kezdetben gócos, majd általánossá válik (diffúz peritonitis)
- Hashártyagyulladás a kismedencében: pelveoperitonitis

Átfúródott patkóbélfekély, a hashártyán duodenumtartalom

Gennyes hashártyagyulladás: a hashártya fényvesztett, a subserosus erekben vérbőség, szürkésfehér izzadmány a belek felszínén

Rekeszizom

Diffúz gennyes
peritonitis:
heveny gyomorfekély
perforációja okozta

A hasüregben 2000 ml
izzadmány helyezkedett
el

Következmények

- Védekező reakció: a perforatio körül összefekszenek a bélkacsok, a nagycseplesz és a fali peritoneum → ha a beteg nem hal meg, tályog képződhet a belek között, a rekeszizom alatt (subphrenicus abscessus), a Douglas-űrben
- **Szervülés:** az izzadmány granulatiós szövetté alakul → a bélkacsok kötőszövetesen összenőnek, (adhaesiók) → ± bélelzáródás

Klinikum

- Acut has képe
- Az általános hashártyagyulladás stádiumában paralyticus ileus és septicus shock

Kimenet

- A kezelés ellenére a halálozási arány magas, különösen az időseknél
- A különböző lokalizációjú tályogok fertőző gócok
→ th.: sebészi

Acut has

- Súlyos hasi fájdalom, hasizom védekezés (defense), nem hallhatók bélhangok → sürgősségi állapot

A fájdalom lehet

- állandó, a hashártya gyulladására utal (láz, tachycardia \pm leukocytosis) vagy
- kólikás jellegű, elzáródásra utal (bél, epeút, ureter, cystás petefészek tumor torsiója)

Az izomvédekezés a peritonitis jele

Acut has gyakori okai

- Hasúri szerv perforációja (példák Id. előbb; Rtg: levegő a hasban a rekesz alatt)
- Epekő kólika
- Vékonybél-elhalás
- Acut necrotizáló-vérzéses pancreatitis

Immunkomplex-kiváltotta peritonitis

- Serositis-nek nevezik; gyakori SLE-ben, pericarditis-szel és pleuritis-szel együtt
- A lobos hasüregben **nem** jön létre bakteriális felülfertőződés
- Morf.: peritonitis acuta serosa v. serofibrinosa
- Adhaesiókkal gyógyul

A HASHÁRTYA DAGANATAI

Malignusak

- Áttéti tumorok: igen gyakoriak
- Bármilyen hasúri tumor (pl. ovarium-, pancreas adenocarcinoma), ha közvetlen terjedéssel eléri a serosai felszínt, disszeminálódik → **carcinosis peritonei**
→ halál néhány hónapon belül
- Primer: peritonealis mesothelioma azbeszt expozíciót követően; ritka

A nagycseplesz carcinosisa

A BELEK BETEGSÉGEI

- Ileus
 - A belek érbetegségei
 - Enterocolitis
 - Malabsorptiós szindrómák
 - Idiopathiás gyulladásoos bélbetegség
-
- Vastagbél diverticulosis
 - A belek daganatai
 - A féregnyúlvány betegségei
 - Veleszületett rendellenességek

ILEUS (BÉLHŰDÉS)

A béltartalom továbbhaladásának, ill. kiürülésének a zavara

- **Paralyticus:** mechanikus akadály \emptyset ; a perisztaltika funkcionális okból leáll: hasi műtét után 2-3 napig, peritonitisben, shockban, hypokalaemiában
- **Mechanikus:** bélelzáródás miatt
- **Vascularis:** az a. mesenterica sup. elzáródása miatt

A bélelzáródást okozhatja

1) extramuralis folyamat

- sérvkizáródás
- invaginatio
- volvulus
- összenövés

2) a bél falban zajló folyamat

- stenosis carcinoma vagy diverticulosis miatt
- toxikus megacolon, megacolon congenitum (Hirschsprung betegség)

3) a lumen eltömeszelődése

- vastagbél: faecolith, dinnye- v. szőlőmagvak
- vékonybél: epekő

Sérvkizáródás (hernia incarcerata)

Sérv: a hasüreg falának gyengesége vagy hiánya miatt hashártyával bélelt zsák (sérvtömlő) képződik, amelybe bélkacsok, cseplesz nyomulnak

A sérv gyakori:

- inguinalis/femoralis csatornában
- köldök körül
- sebészi hegekben

Emberfejnyi köldöksérv

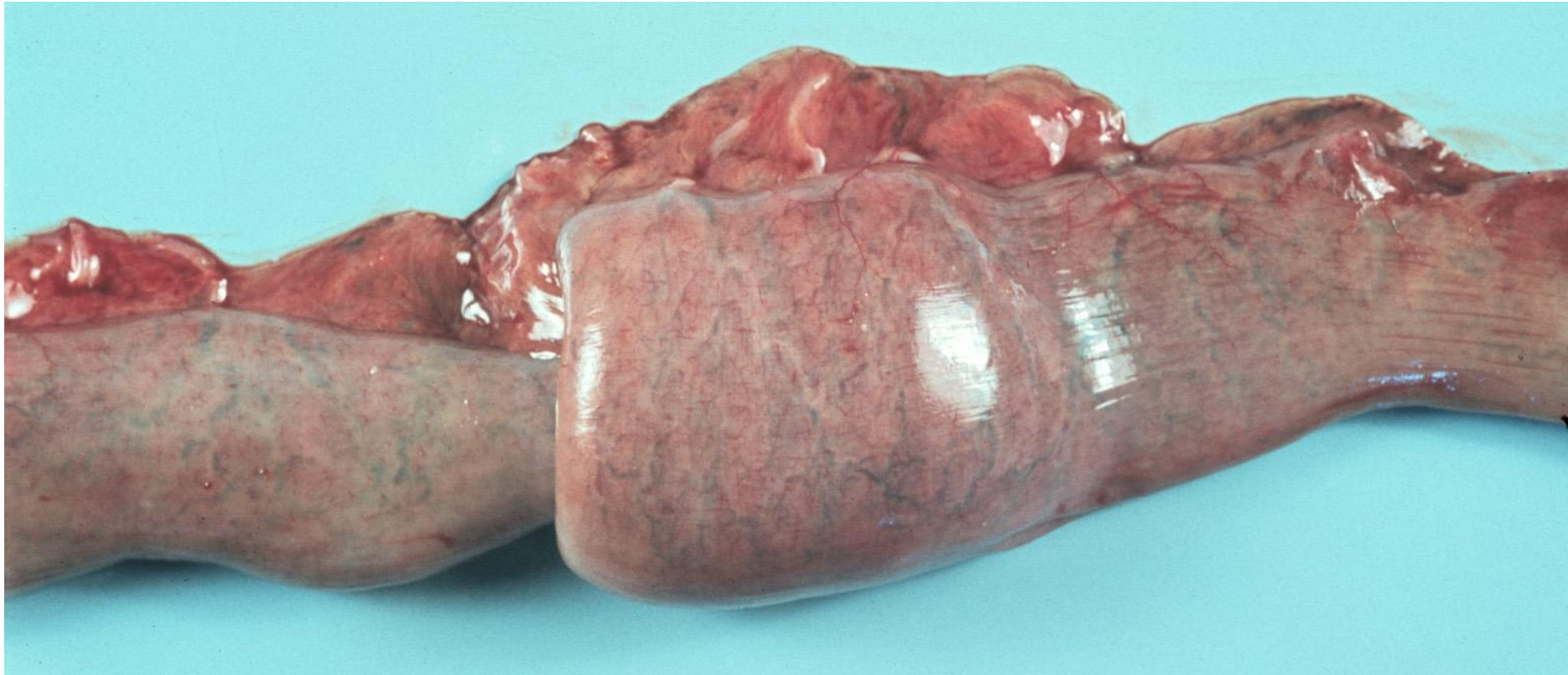

Klinikai jellegzetességek

- A sérvtartalom legtöbbször reponálható
- Előfordul azonban, hogy a sérvtömlőben lévő bélkacsokat a sérvkapu leszorítja, azaz a sérv „kizáródik” (incarceratio) → károsodik a vénás elfolyás, majd az arteriális ellátás (strangulatio) → a kizáródott bélszakasz vérzéses infarctusa alakul ki

Invaginatio (intussusceptio) – a belek egymásba gyűrődése

A bél proximalis szakasza teleszkópszerűen beletolódik a tőle közvetlenül distalisan lévő bélszakaszba

Létrejöhet

- Élénk bélperisztaltikájú gyermeknél, pl. *Rotavirus* fertőzésben
- Kocsányos daganatot a perisztaltika a bélel együtt az alatta lévő szakaszba húzza

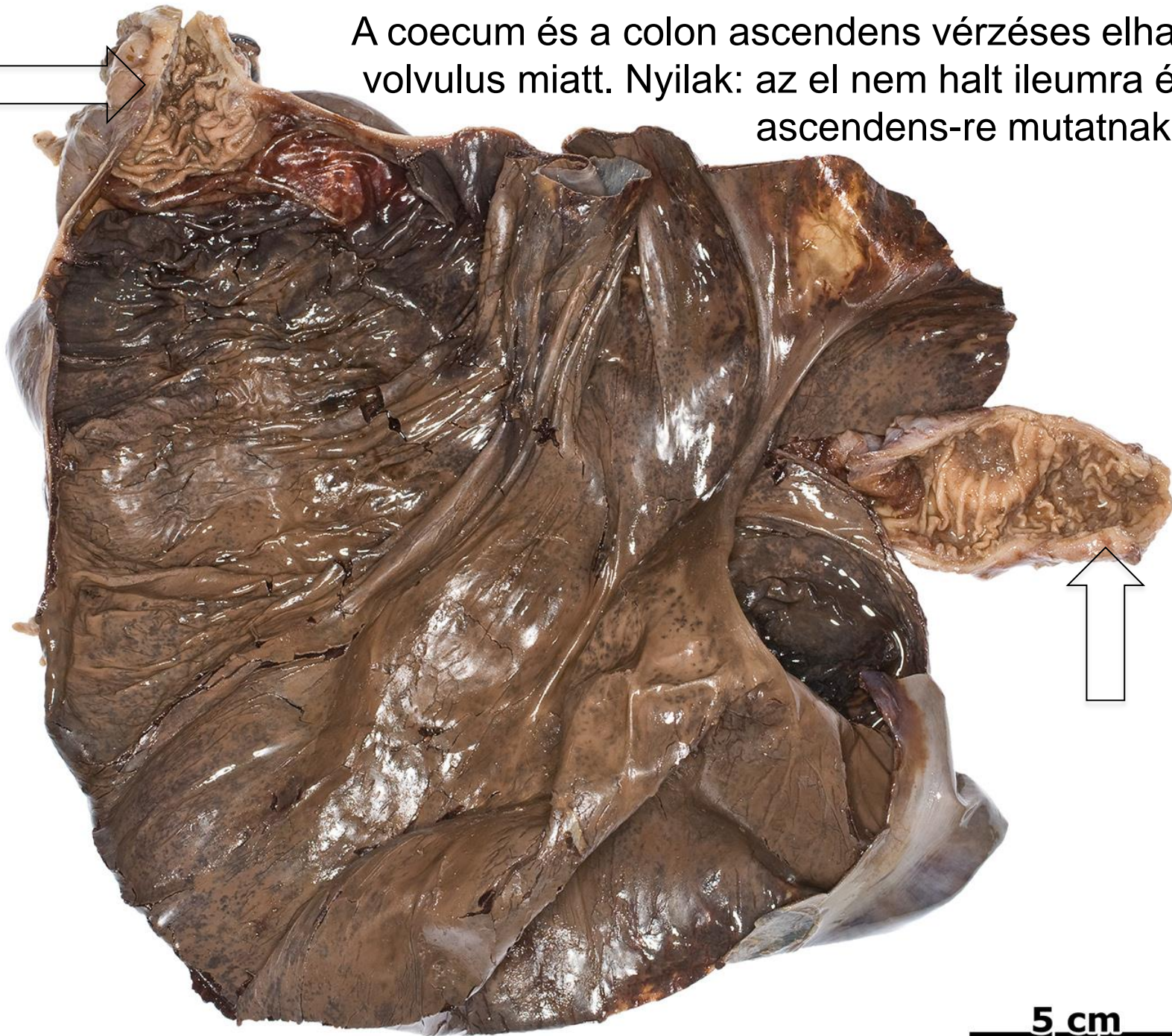
Következmény

Az invaginálódott kacsot a külső kacs strangulálja, és az órákon belül elhal

Volvulus (bélcsavarodás)

- Egy hosszabb, mobilis bélkacs a tapadása, mint tengely körül megcsavarodik
- Következmény: strangulatio → vérzéses infarctus
- Többnyire a sigmabélben jön létre

A coecum és a colon ascendens vérzéses elhalása
volvulus miatt. Nyilak: az el nem halt ileumra és colon
ascendens-re mutatnak

5 cm

Az elhalt és az el nem halt bélszakasz határa

Összenövések (adhaesiók)

Létrehozza

- Gyulladásos hegesedés: peritonitises izzadmány szervülése, sebészi beavatkozás után, endometriosis (funkcionálisan aktív endometriumszövet az uteruson kívül)
- Carcinosis peritonei

Morfológia

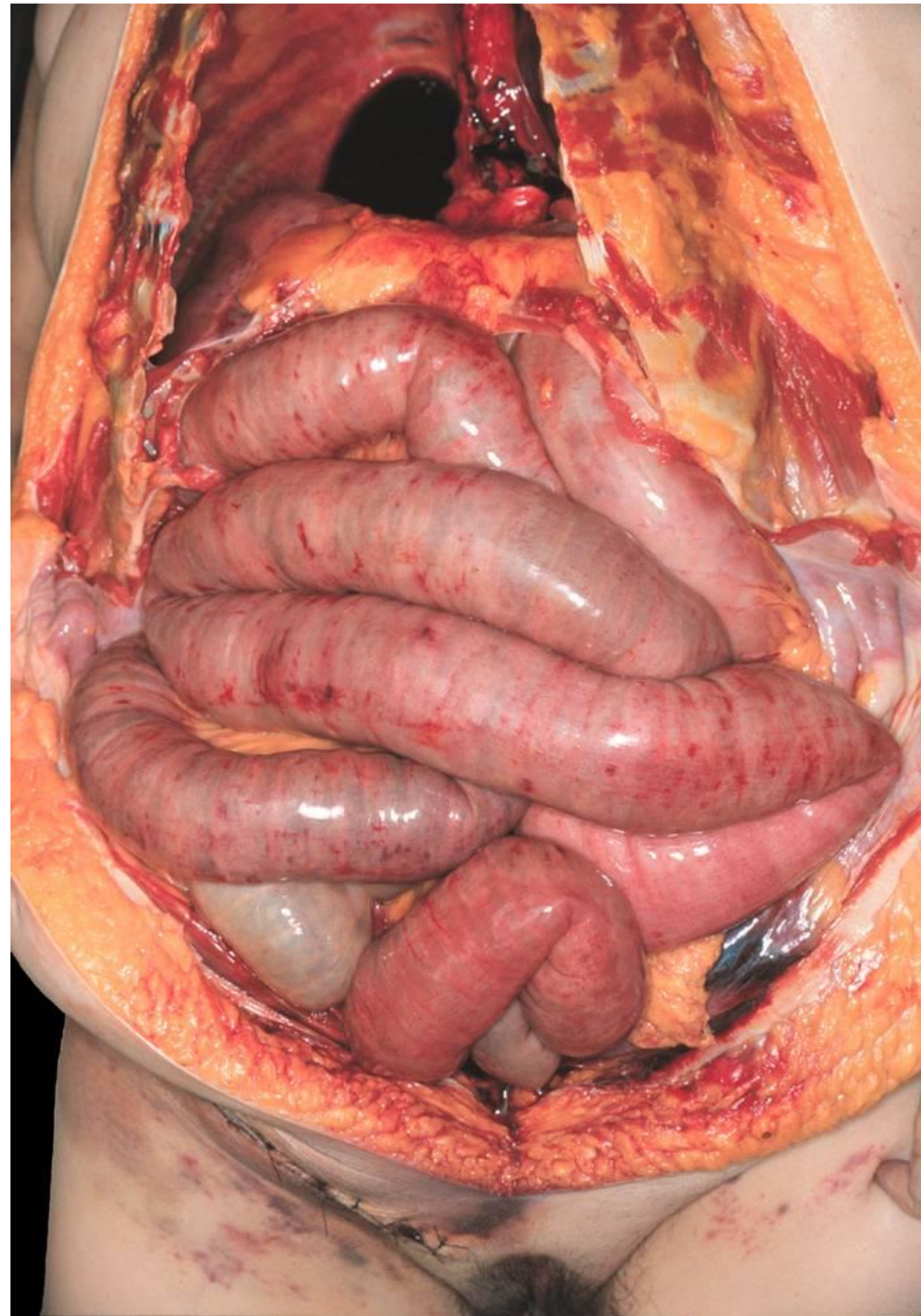
Kötőszövetes „hidak” a bélkacsok és/vagy a hasfal között → bélleszorítódás (strangulatio) → bélelzáródás ± vérzéses infarctus a leszorítás helyén

Epekő ileus: az elzáródástól proximálisan béltágulat

Bélelzáródás következményei

- Az elzáródástól **proximálisan** a belek karvastagságúra tágulnak, bennük nagy mennyiségű folyadék és gáz
- A tágult kacsokba a feszülő bélnyálkahártyán keresztül folyadék és elektrolitek választódnak ki; a stagnáló béltartalomban baktériumok szaporodnak el
- Felnyomott rekesz
- ± Strangulatiós bélelhalás
→ peritonitis

Ileus rtg-felvételen

Folyadékkal és
gázzal kitöltött, tág
bélkacsok és
gyomor,
felnyomott rekesz

A folyadéknívók
diagnosztikusak

Morvay Zita, SZTE Radiologia

Bélelzáródás klinikai képe

- Kólikás hasi fájdalom, puffadt has; a széklet és a szelek nem távoznak, szaporodó hányás, kiszáradás jelei
- Sebészi kezelés + folyadékpótlás nélkül halálos

ÉR EREDETŰ BÉLBETEGSÉGEK

- Ischaemiás bélbetegség
- Angiodysplasia
- Aranyeres csomók (ld. első félév)

ISCHAEMIÁS BÉLBETEGSÉG

Az ischaemia akkor okoz elváltozást, ha a bél vérátáramlása a normális felénél kevesebb

- Ischaemia **occlusio** miatt → transmuralis infarctus
- Ischaemia **stenosis** miatt → mucosalis vagy muralis infarctus

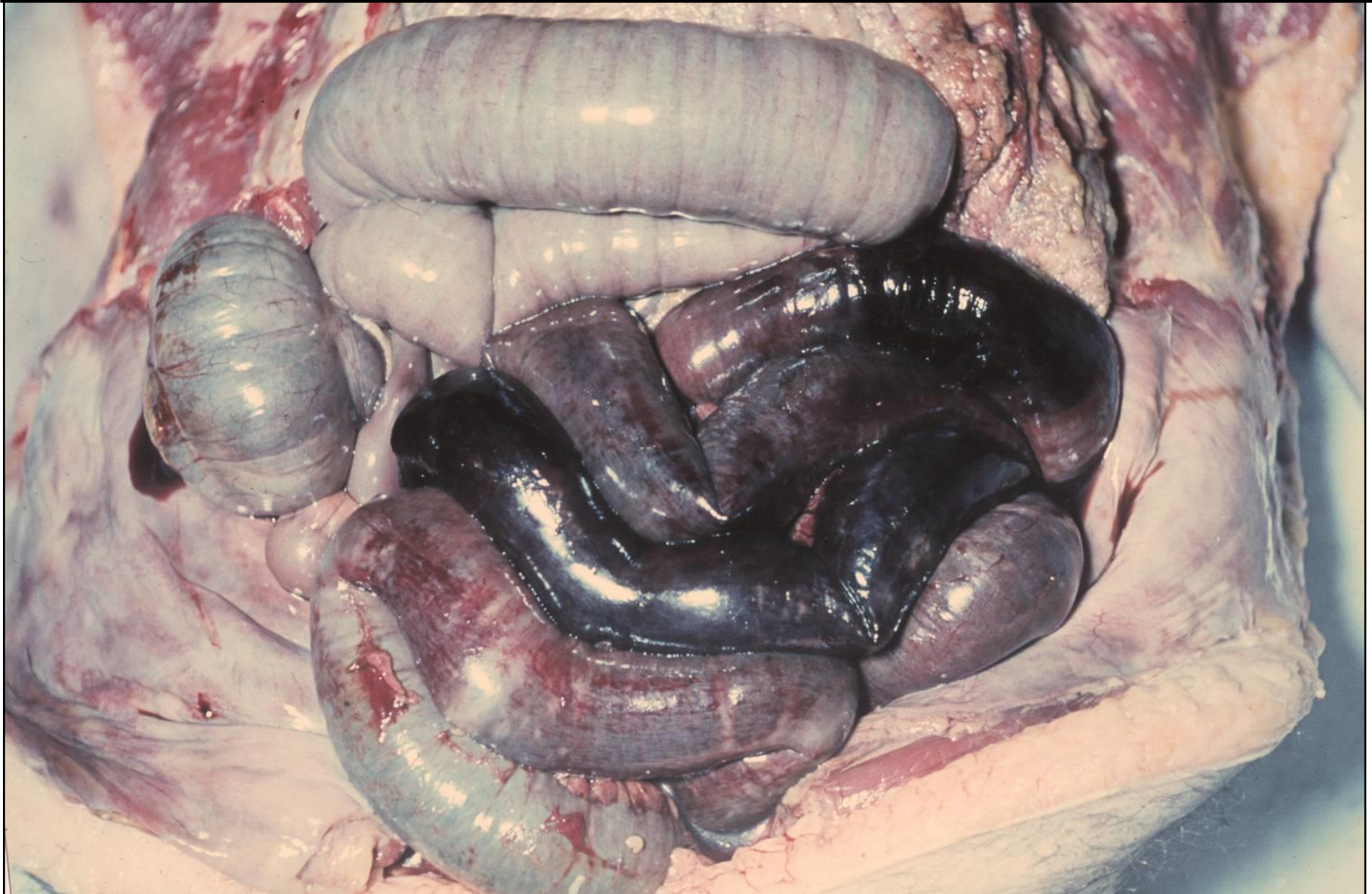
Ischaemia érelzáródás miatt

Az a. mesenterica superior főágának atheromás plakkon létrejött rögződése vagy emboliája

Következmény

- A vékonybél transmuralis vérzéses elhalása
(*a necroticus bélszakasz az anasztomizáló árkádok felől másodlagosan bevérzik*)
- A bélflóra baktériumai 24 órán belül gangraenát hoznak létre → átfúródás

A. mesenterica superior thrombosis → a vékonybél vérzéses infarctusa/gangraenája + a belek általános tágulata (a vascularis ileus jele)

Klinikai jellegzetességek

- Fokozatosan erősödő (thrombosis) vagy hirtelen kezdetű (embolia) hasi fájdalom \pm véres széklet
- Órákon belül shockos állapot
- 95%-os halálozási arány

Ischaemia érszűkület miatt

- Idős emberekben; a beleket ellátó arteriákban atheromás plakkok
- A bélischaemiát az intestinalis perfusio hirtelen ↓ váltja ki: acut myocardialis infarctus, tüdőembolia, bármilyen eredetű elhúzódó hypotensio
- A kifekélyesedés enyhébb szűkületnél csak a nyh-t, súlyosabbnál a tunica muscularis-t is magába vonja

A kifekélyesedés a határzónákban alakul ki: a flexura lienalis-ban (a. mesenterica sup. és az inf. vérellátási területe találkozik), a rectum-sigmabél junctio-nál (az a. mesenterica inferior egyes ágainak határzónájánál)

Makro

- A hashártyai felszín eltérés nélküli
- A nyh vizenyős, bevérzett, több gócban kifekélyesedett; fedheti álhártya
- Ha a reparatio folyamata elindul: pseudopolypok + kifekélyesedés + muralis fibrosis észlelhető („ischaemiás colitis”)

Gyógyulás

- Nyh-i fekélyek: restitutio ad integrum
- Muralis infarctusok → fibrosis → bélszűkület

Klinikai kép

- Hasi fájdalom/discomfort \pm véres széklet; lappangva is kialakulhat
- Utánozhat heveny fertőzőes enterocolitist vagy idiopathiás gyulladósos bélbetegséget
- A bélelváltozások nem halálosak; ha a hypotensiót kiváltó okot sikerül kezelni, a prognosis jó

ANGIODYSPLASIA

- A nyh és a submucosa venáinak, venuláinak és capillarissainak kanyargós tágulata
- Többnyire a coecumban, ill. a colon ascendensben; általában 60 év felett
- Az alsó tápcsatornai vérzések gyakori oka, mely lehet idült, intermittáló, vagy heveny masszív
- Dg.: angiographia, colonoscopia

HASMENÉS (DIARRHOEA)

A székelés gyakorisága ↑ és/vagy a széklet mennyisége ↑ (>200 g/nap)

Fontosabb típusai:

- **Szekretoros:** a bélhámsejtek fertőzés, vasoactiv peptid, stb. hatására több vizet szekretálnak, mint amennyit felszívnak
- **Gyulladásos (exsudatív):** nyálkahártya károsodás fertőzés, idiopáthiás gyulladásos bélbetegség hatására
- **Malabsorptióhoz társul**

enterocolitis

Fertőzések és nem-fertőzések eredetű lehet

Fertőzések enterocolitis

- Igen gyakori; a fejlődő országokban gyakran halálos
- Megbetegedés: széklettel fertőzött víz vagy étel fogyasztása
- Dg.: széklet tenyésztés

Heveny vírusos enteritis

- Igen gyakori
- *Rota- és adenovirus*: főként csecsemőknél és gyermekeknél; *Calici virus*: minden korosztályban
- Pathomechanizmus: a vékonybélhám cytopathiás károsodása → szekretoros hasmenés
- Klinikum: hirtelen émelygés, hányás, profúz vizes hasmenés → folyadék és elektrolitvesztés

Heveny bacterialis enterocolitis

Patogenezis

- Baktériumtoxint tartalmazó étel fogyasztása, pl. St. aureus okozta „ételmérgezés” → hányás, profúz vizes hasmenés, köldök körüli kólikás fájdalom
- Szekretoros enterotoxint-termelő E. coli (ETEC) fertőzés → ‘travellers’ diarrhoea”
- Enteroinvazív fertőzés: Campylobacter, Shigella, Salmonella, egyes E. coli törzsek, Yersinia, Clostridium difficile behatolnak a bélnyálkahártyába, elszaporodnak és károsítják a bélnyálkahártyát; a Shigella, az enterohaemorrhagiás E. coli (EHEC), enterotoxint is termel

Enteroinvazív fertőzések

- Colitist \pm enteritist hoznak létre
- Az elváltozások a kórokozóra nem specifikusak: a lamina propria vizenyős, vérbő, ng-kkal beszűrt: cryptitis, crypta abscessusok \pm fekélyek
- Klinikum: dysenteria [vérhas] tünetei: hasi görcsök, a székürítés fájdalmas (tenesmus): nyákot, vért, gennyet, necrotikus szövettörmelékkel tartalmazó laza széklet ürül
→ gyulladáshasmenés

***Shigella* fertőzés**

A distalis vastagbélben kifekélyesedő gyulladás

Clostridium difficile fertőzés

Patogenezis

- Fontos kórházi (nosocomialis) pathogen
- Széles spektrumú antibiotikum kezelés a normális bélbaktériumflórát károsítja
- Elszaporodik az addig fékentartott *Clostridium difficile*

Morfológia

- Heveny álhártyás colitis
- Főként a rectum és a sigma betegszik meg: fibrinből és gyulladásos sejttörmelékből álló sárgásszürke álhártya fedí a vérbő nyálkahártyát
- Súlyos esetben az álhártyás gyulladás a vastagbelet teljes hosszában magába vonja, a vastagbél toxikus tágulata alakul ki (toxikus megacolon), megbetegedhet a vékonybél is

Fulmináns *Clostridium difficile* colitis: a vastagbél
kitágult, a nyálkahártyát egybefolyó (confluáló)
álhártya fedi

Klinikai kép

- Hasi fájdalom, hasmenés (véres lehet); láz, rossz közérzet, elesett állapot; leukocytosis
- Fulmináns colitis: súlyos hasi fájdalom hasmenéssel esetleg hasmenés nélkül, súlyos SIRS-tünetek
- Szövődmények: perforáció, toxikus megacolon és ileus, halál

Nem-fertőzőes enterocolitis

Mikroszkópikus colitis

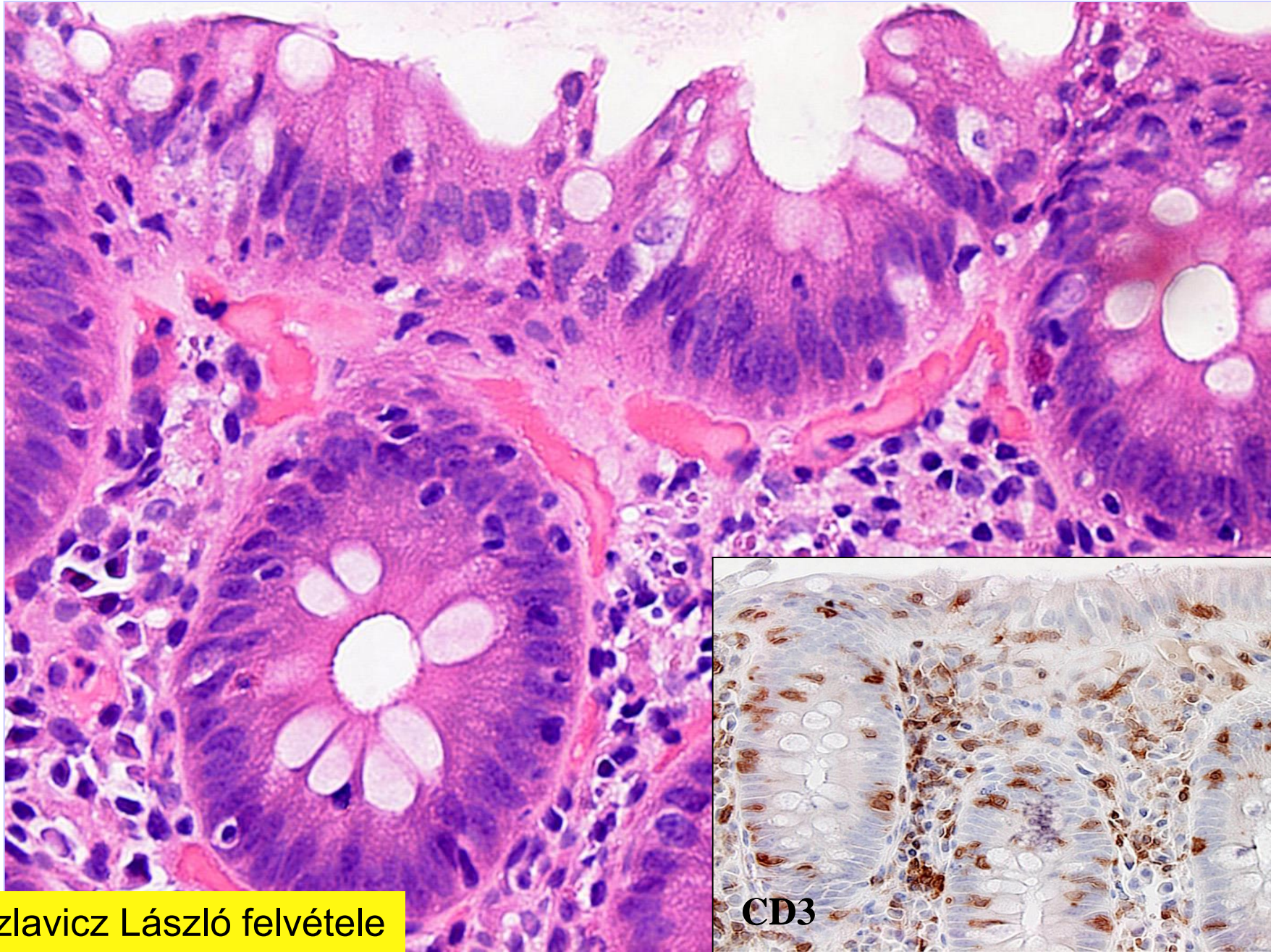
- Többnyire középkorú nőkben; idült vizes hasmenés és hasi fájdalom
- Colonoscopia: eltérés nem észlelhető
- FM: a felszíni hám alatt szalagszerűen kollagén lerakódás (kollagén colitis), vagy a hám intenzív lymphocytás beszűrődése (lymphocytás colitis; társulhat autoimmun betegségekhez, coeliakiához)

Kollagén colitis. A felszíni hám alatt szalagszerűen kollagén lerakódás (trikróm: kék)

Dr. Tiszlavicz László felvétele

Lymphocytás colitis: CD3+ lymphocyták infiltrálják a hámot

Enterocolitis necrotisans

Pathogenesis

- Nem tisztázott
- Kis születési súlyú/éretlen újszülöttben a szájon át táplálás elkezdése után jelentkezik

Morfológia

- A nyálkahártya a terminális ileumban, a vakbélben és a felszálló vastagbélben vizenyős, bevérzett, gócosan elhalt \pm a submucosában gázbuborékok (pneumatoxis intestinalis)

Klinikai kép

- Tünetek: véres széklet, haspuffadás, shock
- Kimenet: a mortalitás magas, a túlélőkben stricturák

FELSZÍVÓDÁSI ZAVAR (MALABSORPTIO)

- A zsírok, a zsírban oldódó vitaminok, a fehérjék, a szénhidrátok, az ásványi anyagok és a víz nem megfelelő mértékű felszívódása
- Következmény:
idült hasmenés: a széklet nagy mennyiségű, pépes, világos színű, zsírt tartalmaz (**steatorrhoea**),
malnutritio, súlyvesztés, vashiányos anaemia

Okai

- Csökkent pancreas-nedv idült pancreatitis, cystás fibrosis miatt
- Laktázhiány
- Coeliakia és trópusi sprue
- Whipple-kór

LAKTÁZHIÁNY

- Ha a vékonybélhámsejtek kefeszegélye nem tartalmaz laktázt, a laktóz nem hidrolizálódik felszívódásra alkalmas glükózra és galaktózra → tejintolerancia (anyatej, tehéntej) → hasmenés
- **Veleszületett** ~: csecsemők
- **Szerzett** ~: valamilyen betegség, pl. vírusos enteritis, coeliakia károsítja a vékonybélnyh-t

COELIAKIA (SPRUE, GLUTEN-SZENZITÍV ENTEROPATHIA)

- A fehér (kaukázusi) emberek betegsége
- A glutén-tartalmú gabonafélék (búza, rozs, zab, árpa) gliadin komponense ellen túlérzékenységi reakció
- Idült enteritis alakul ki → csökken a nyálkahártyafelszín, így a kefeszegély felszín területe → malabsorptio

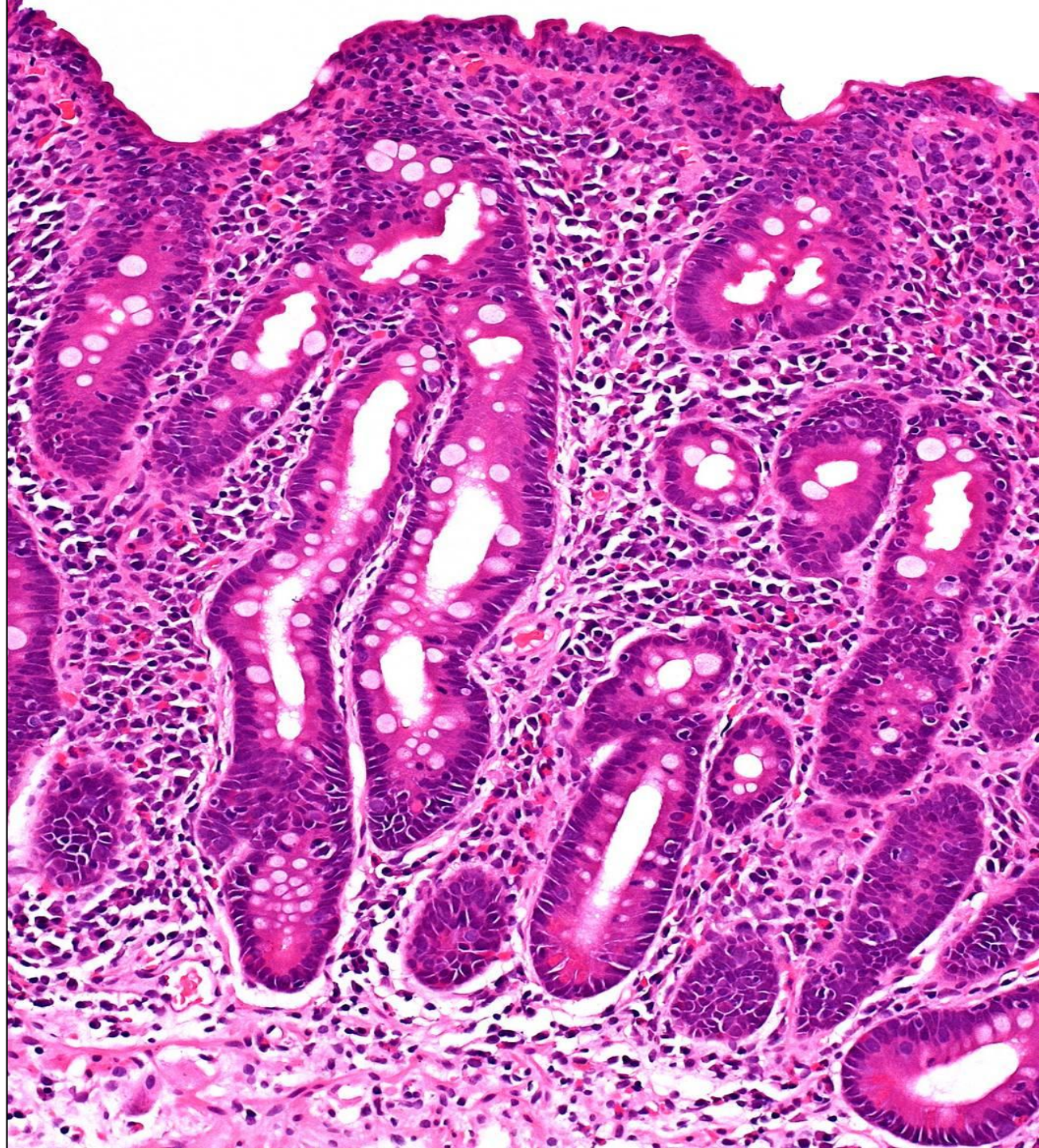
FM: diffúz enteritis

Intraepithelialis
CD8⁺ T-ly ↑

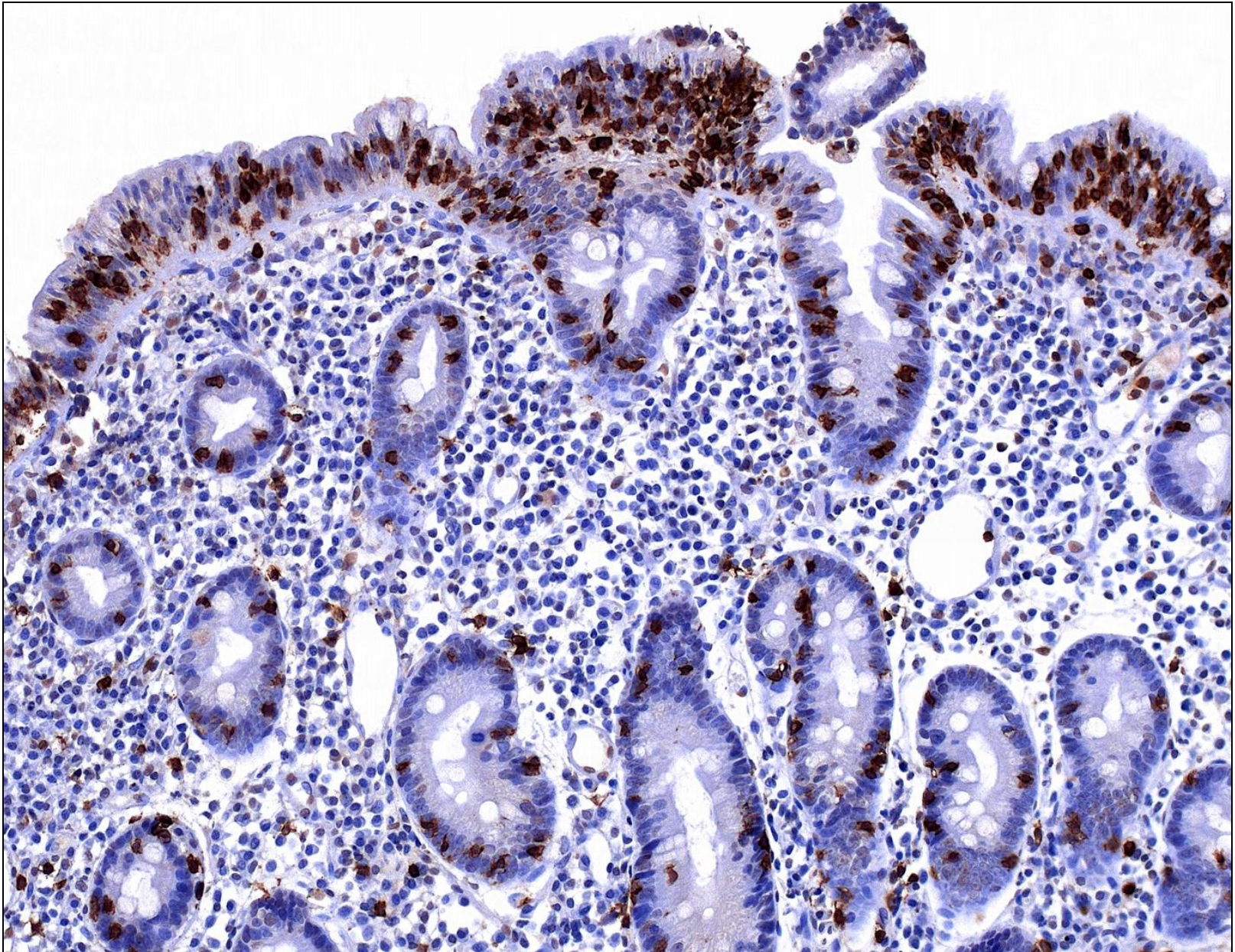
A lamina propriában
CD4⁺ T-ly és pls ↑

Boholyatrophia,
a kefeszegély
eltűnése

Elnyúlt,
regenerálódó
crypták

Intraepithelialisan CD8⁺ T-lymphocytá szaporulat

Klinikum

- Csecsemőknél az anyatejes elválasztás után, lisztes étrendre jelentkeznek (klasszikus forma): hasmenés, flatulencia, testsúly↓, bágyadtság
- Manifesztálódhat középkorú felnőttekben: anaemia, idült hasmenés, puffadás, soványság
- Szerológia: keringő anti-gliadin antitestek

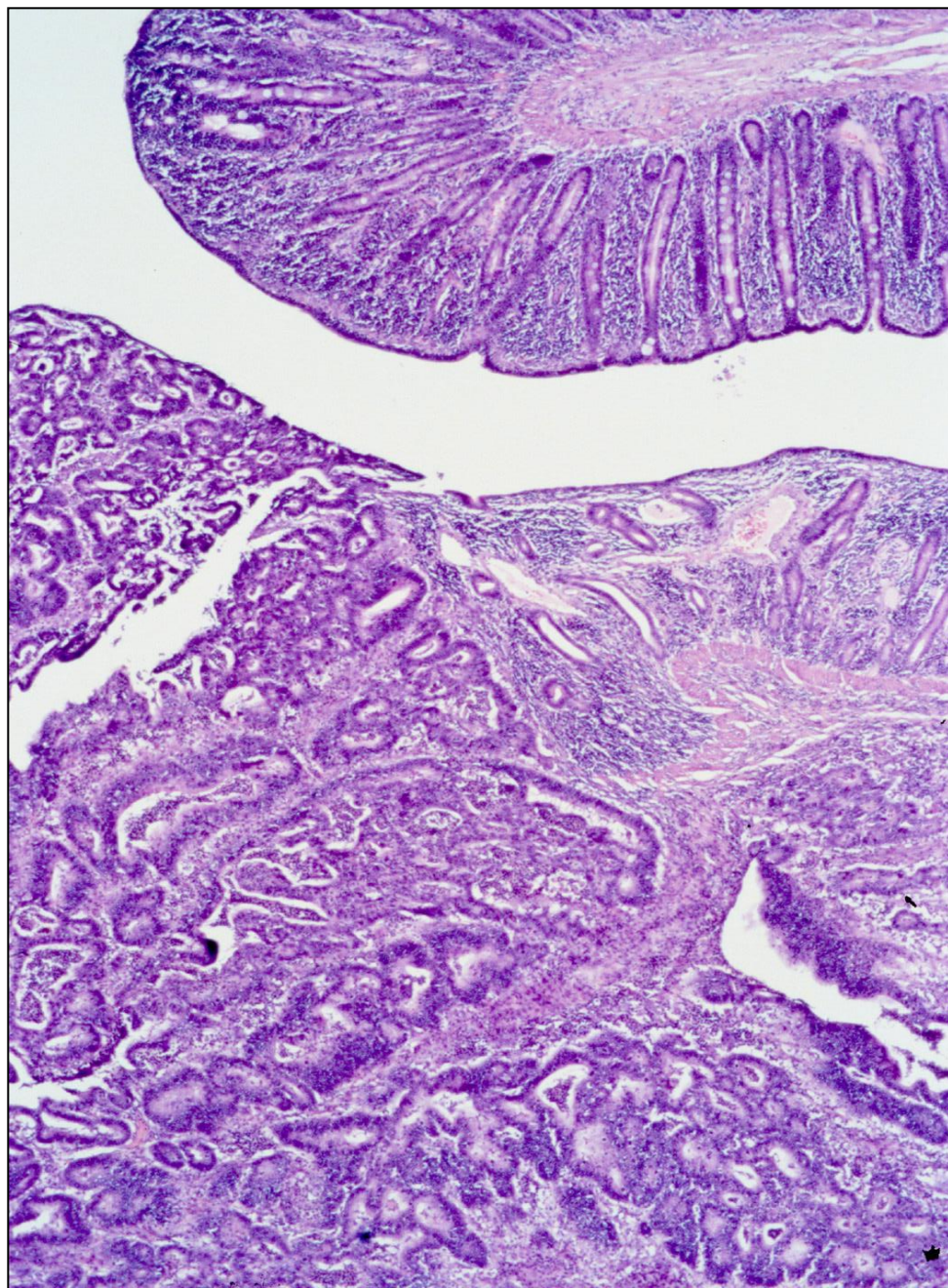
A diagnózis pillérei

- A malabsorptio bizonyítása
- A vékonybélnyh biopsiával igazolt sorvadása
- Gluténmentes diétára klinikai javulás és szövettanilag dokumentált bélboholy-regeneratio

Késői szövődmény

A vékonybelekben ún. enteropathia-asszociált T-sejtes lymphoma, ill. adenocarcinoma alakulhat ki

Vékonybél adenocarcinoma, anamnesisben coeliakia

TRÓPUSI SPRUE

- A trópusokon élő, vagy odautazó egyénekekben
- Heveny, hasmenést okozó enterális fertőzés után 1-2 héttel malabsorptio tünetei
- A szöveti kép coeliakiára hasonlít
- A malabsorptio reagál a széles-spektrumú antibiotikus kezelésre
- Vékonybél lymphoma kockázat: Ø

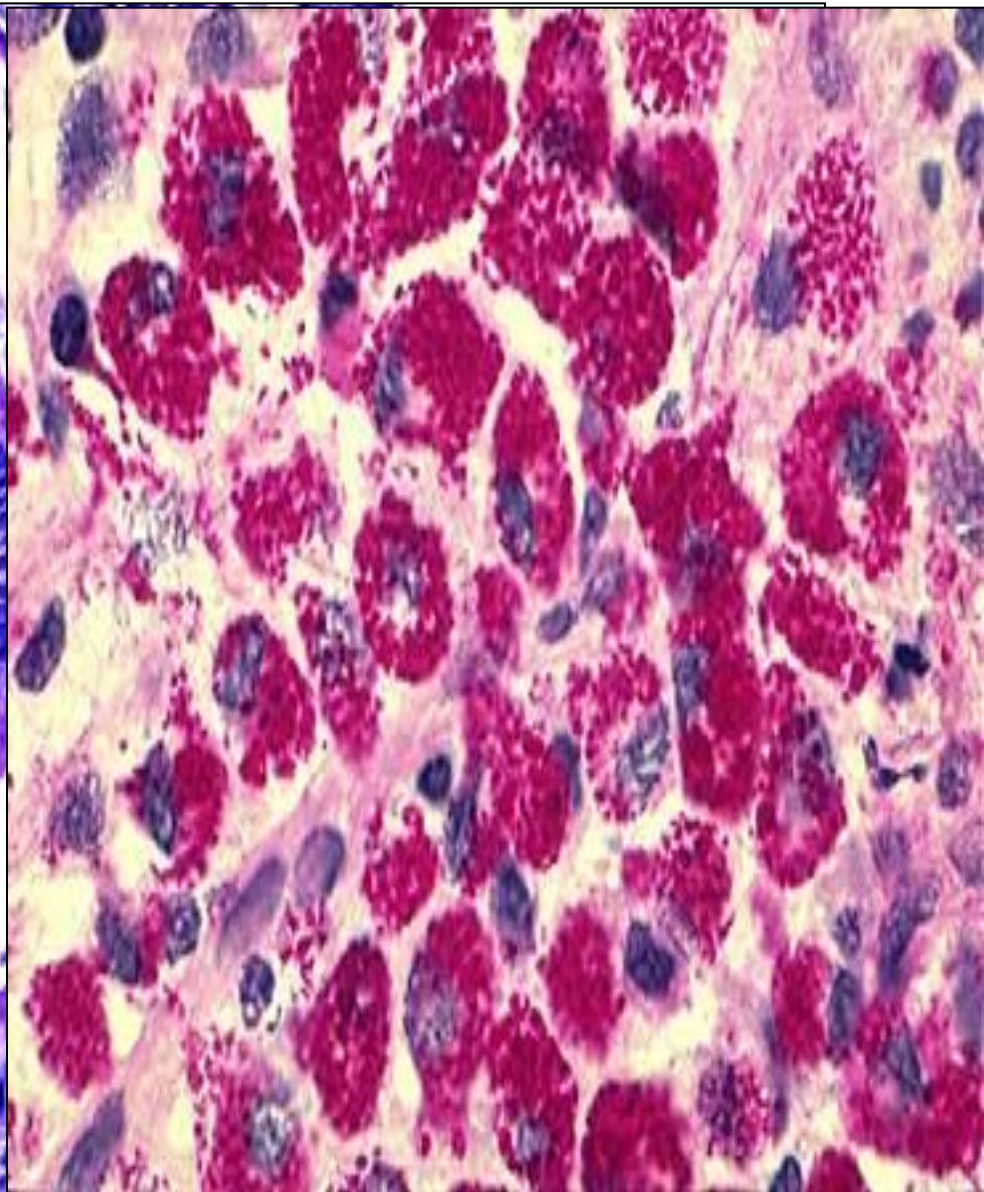
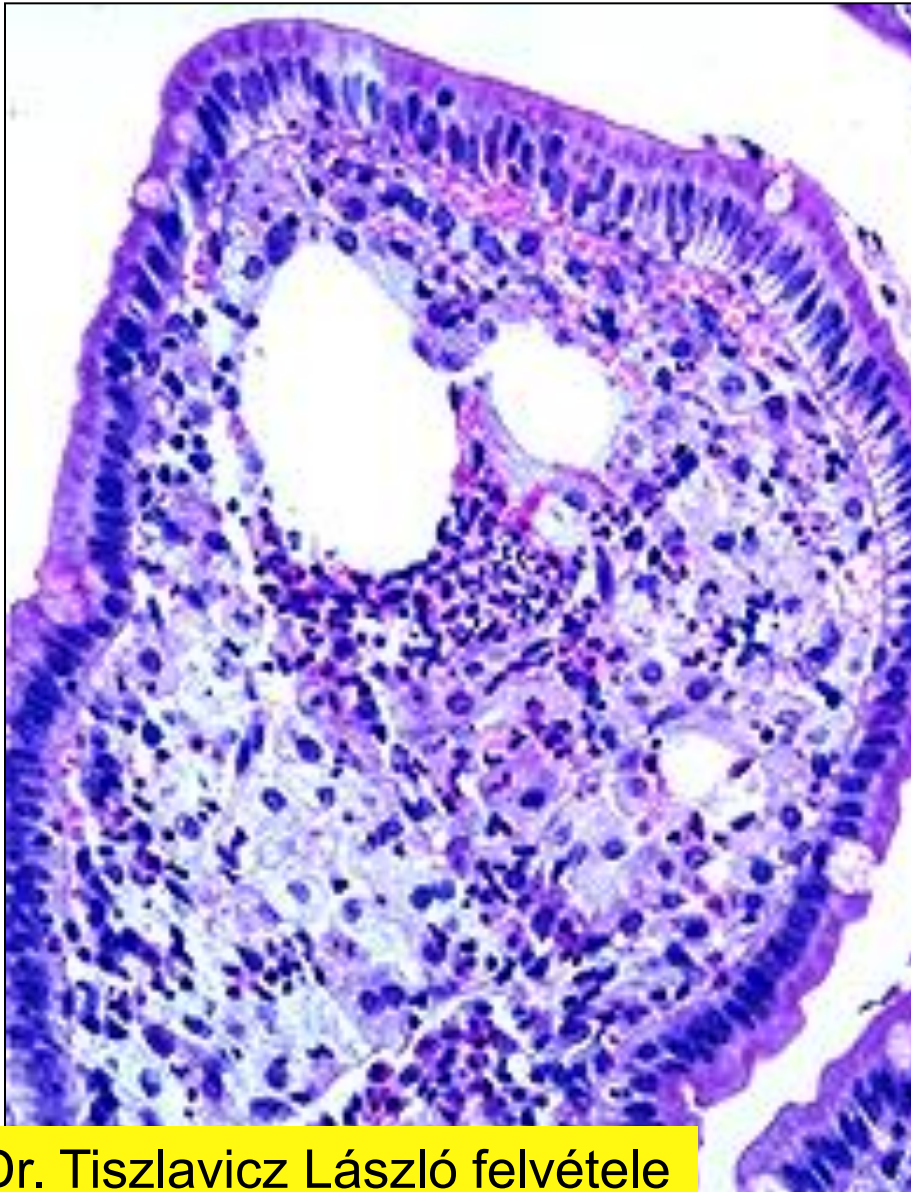
WHIPPLE-KÓR

- A férfiakban gyakoribb
- Kórokozó: *Tropheryma whippelii* baktérium

Morfológia

- A vékonybélnyh-ban bacillusokkal kitöltött, PAS+ szemcsézettségű macrophagok tömege, torzítják a bolyhokat
- A PAS+ macrophagok megtalálhatók az ízületek synovialis hártyájában, az agyban, a szívbillentyűkön

Whipple-kór: a macrophagokban PAS+ szemcsézettség

Klinikum

- Malabsorptio, polyarthriti \pm psychiatriai tünetek, szívpanaszok
- Antibiotikus kezelésre gyors javulás

IDIOPATHIÁS GYULLADÁSOS BÉLBETEGSÉG (IBD)

- A colitis ulcerosa (CU) és a Crohn-betegség (CB) tartoznak ide; idült, fellángolásokkal tarkított betegségek
- Bár sokban hasonlítanak egymáshoz, de el is térnek, így típusos esetben kórismézhetők
- Az esetek 20%-a ún. nem besorolható (indeterminate) colitis
- Csúcs: fiatal felnőttekben

Kóroktan

- Genetikailag fogékony egyénben a bélbaktériumok antigénjei a felszíni hámsejtek zonula occludens diszfunkciója miatt bejutnak a nyh-ba, ahol szabályozatlan és felfokozott gyulladásos válaszreakció keletkezik
- Fogékonysági gének, génmutációk: ld. belgyógyászati tanulmányok

Colitis ulcerosa

- A nyh-át ± a submucosát betegíti meg
- A végbélben (proctitis) vagy a végbélben és a sigmabélben (distalis colitis) jelentkezik
- 10%: az egész vastagbelet magába vonja
- Proximalis irányú terjedése folyamatos
- A fellángolást gyakran lelki vagy fizikai terhelés váltja ki

Makro

- Széles alapú, több cm-es, szabálytalan alakú és irányú fekélyek
- A fekélyek között keskeny, vizenyős, vérbő, a lumenbe boltosuló nyh-szigetek (pseudopolypok)

Colitis ulcerosa: a kiemelkedő pseudopolypok között széles alapú, egybefolyó fekélyek

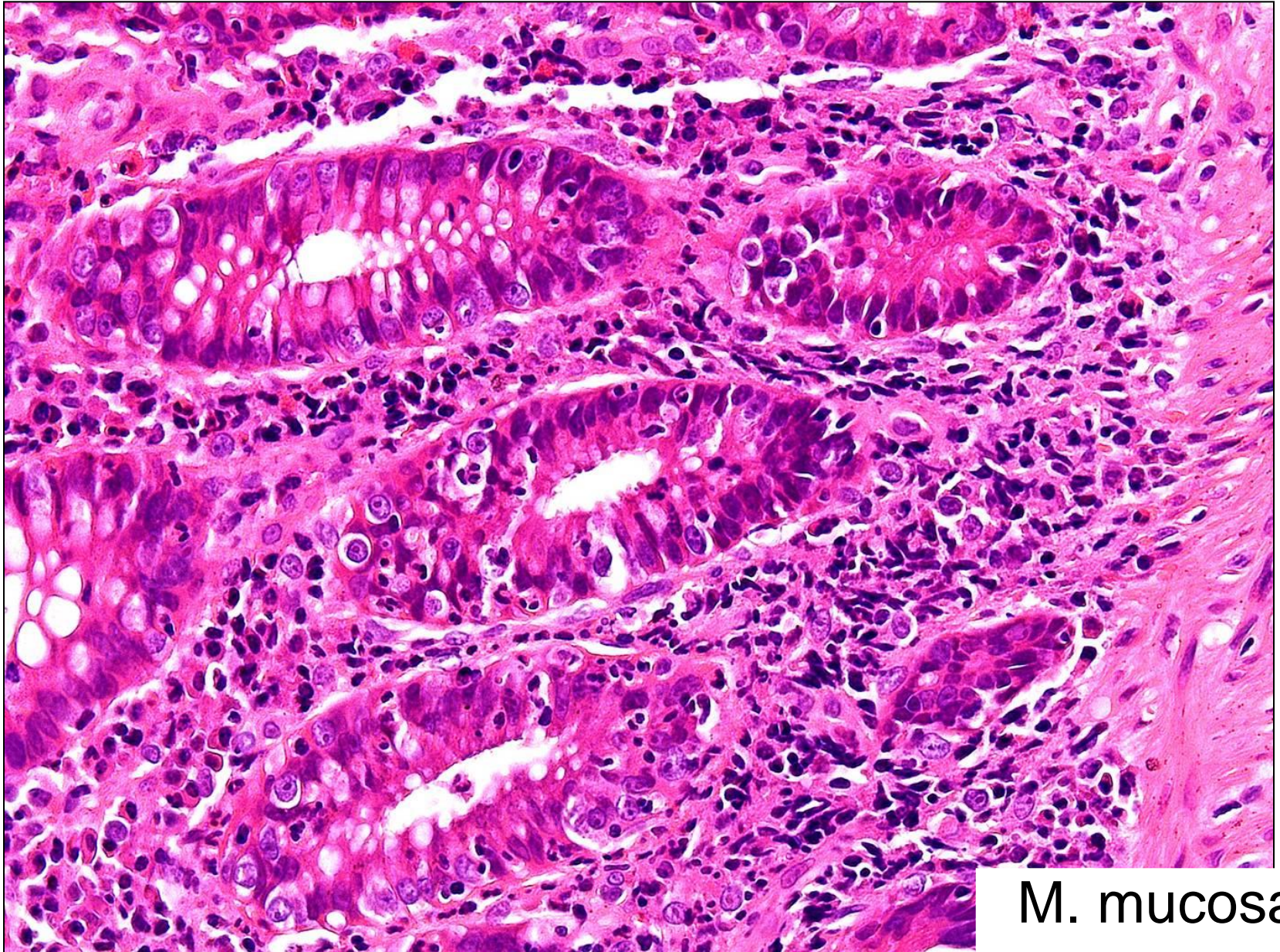
FM

- A lamina propriában intenzív ng-ás, ly-s és pls-es beszűrődés
- Cryptitis → crypta abscessok
- A felszín gócos necrosis → egybefolynak → szabad szemmel látható fekélyek

Gyógyulás

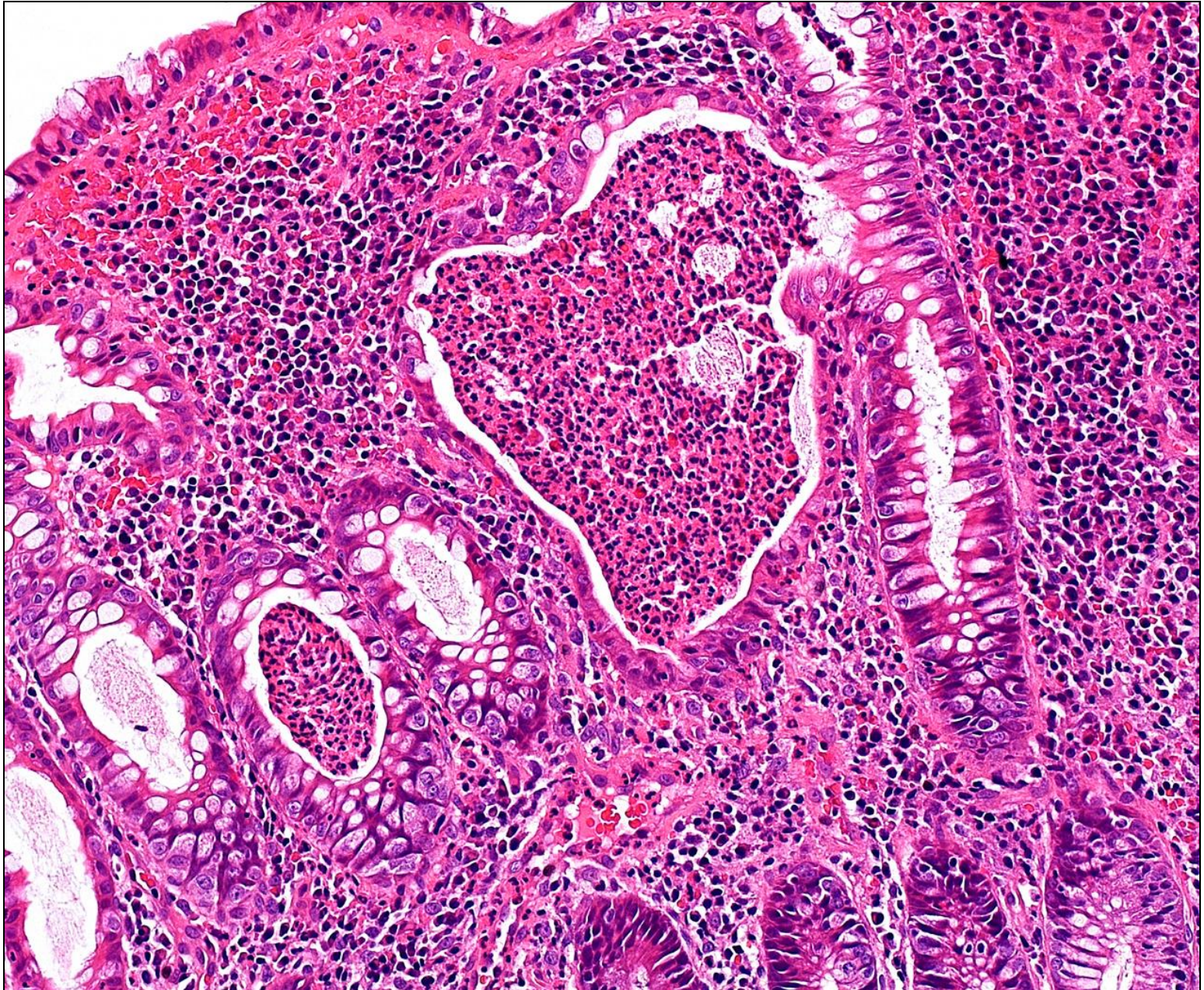
Az ulcuskráterekben granulatiós szövet → hámosodás → a nyh regenerációja

Colitis ulcerosa: granulocytás cryptitis

M. mucosae

Colitis ulcerosa: crypta abscessus

Klinikum, heveny fázis

- A fekélyekből szivárog a vér
- Súlyos, véres hasmenés, székeléskor heves fájdalom
- Láz
- Súlyos esetben: toxikus megacolon; a fekélyek átfúródhatnak

Tünetmentes fázis

- A nyh progresszív sorvadása
- A hámban dysplasia
- A vastagbélrák kockázat 25 évig tartó fellángolás – megnyugvás - fellángolás esetén 10%

Crohn-betegség

Érintettség:

vékonybél 40% (ileitis terminalis)

vastagbél 30%

vékonybél és vastagbél 30%

Makro

- Szegmentálisan jelentkező, „szökdécselő” gyulladás, az ép-kóros határa éles
- Kígyószerűen kanyargó, a bél hossz tengelyével párhuzamosan elhelyezkedő mély **fissurális fekélyek**, közöttük megvastagodott nyh-szigetek → „utcakövezet” rajzolat
-

Crohn-betegség: hosszirányú fekélyek, utcakövezet rajzolat (vastagbélrészlet)

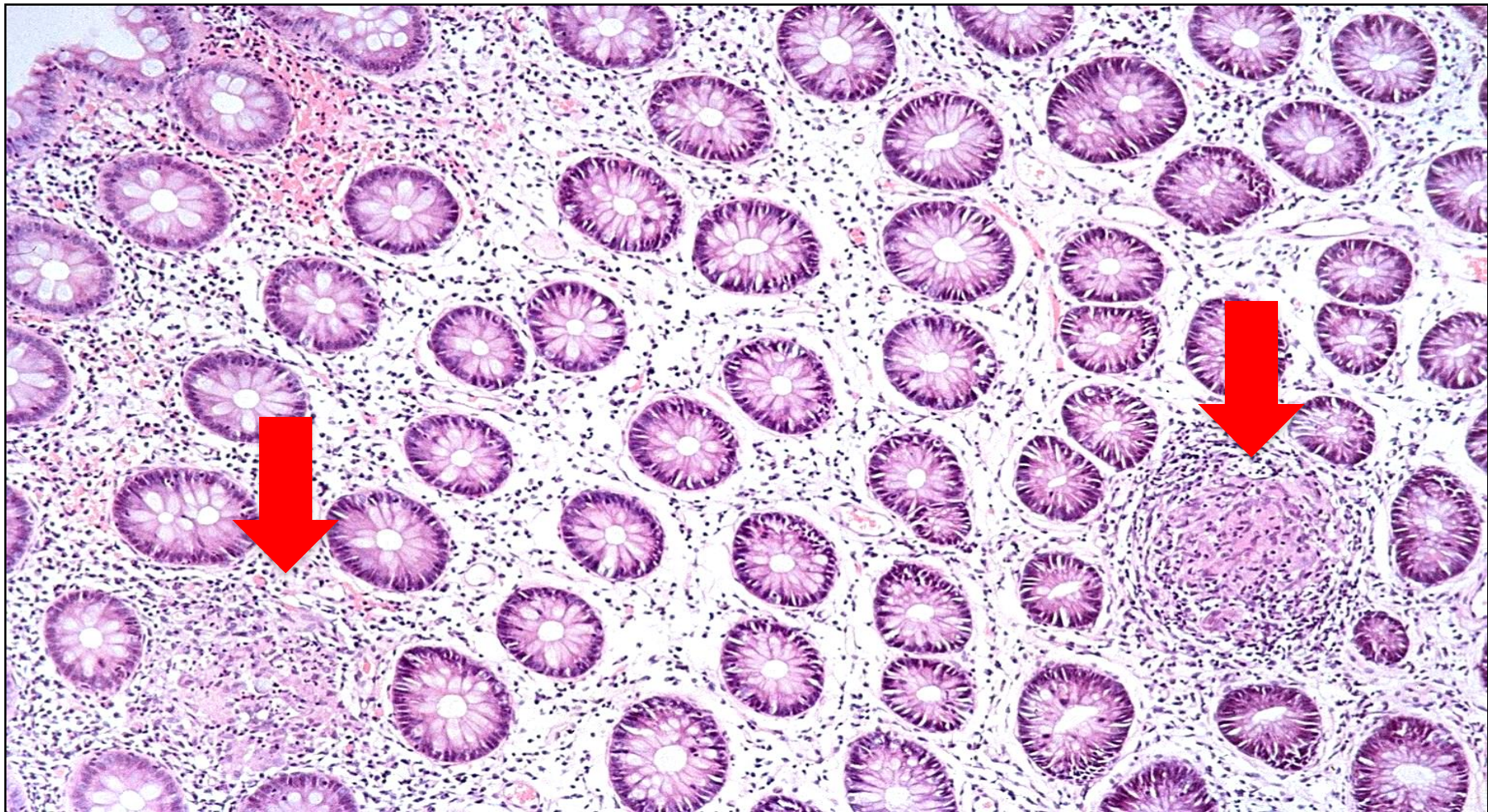

- A bélfal fibrosisa → az érintett bélszakasz szűkülete (**strictura**), különösen a terminalis ileumban
- Sipoly (**fistula**) a bélkacsok között
- Sipoly a húgyhólyagba, a hüvelybe, a perianalis bőrbe ± belek közötti tályog

FM

- A tunica muscularis-ba terjedő keskeny, mély fekélyek (fissurák)
- Transmuralisan ly-s góccok és fibrosis
- Esetek 35%-ában el nem sajtosodó epitheloidsejtes granulomák

Kis, el-nem-sajtosodó epitheloidsejtes granulomák a lamina propriában

Klinikum

Kezdet

- Betegek többségében: enyhe hasmenéses epizódok + hasi fájdalom és láz
- Jelentkezhet appendicitis-szerű tünetekkel ± véres hasmenéssel

Évekkel később

- Vékonybél manifesztáció - malabsorptio, hypoalbuminaemia (fehérje-vesztő enteropathia)
- Vastagbél manifesztáció - vashiányos anaemia
- Stricturák - sebészi resectiót igényelnek

CU: széles alapú fekélyek,
pseudopolypok

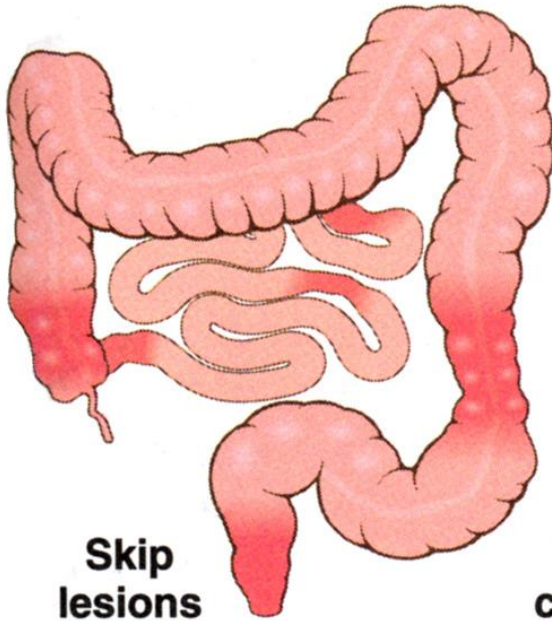
CD: kígyózó fissurák,
utcakövezetrajzolat

A CB és a CU közötti makroszkópos különbségek

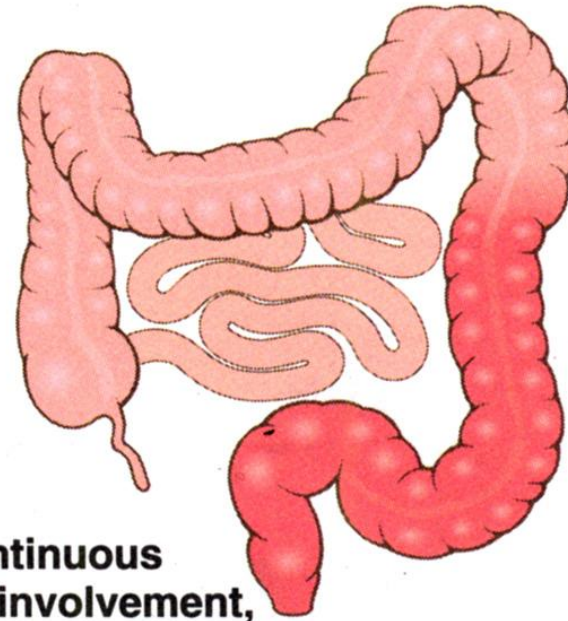
	Crohn	Colitis ulcerosa
Bélszakasz	Ileum ± colon	Rectum > distalis colon > egész colon
Elhelyezkedés	Szökdécselő léziók	Folyamatos
Széles alapú fekélyek, pseudopolypok	Nem jellemző	Igen
Kígyózó fissurák, utcakövezetrajzolat	Igen	Nem jellemző
Transmuralis strictura	Igen	Ritkán
Bélfal	Vastag	Vékony
Fistulák	Igen	Nem

CROHN DISEASE

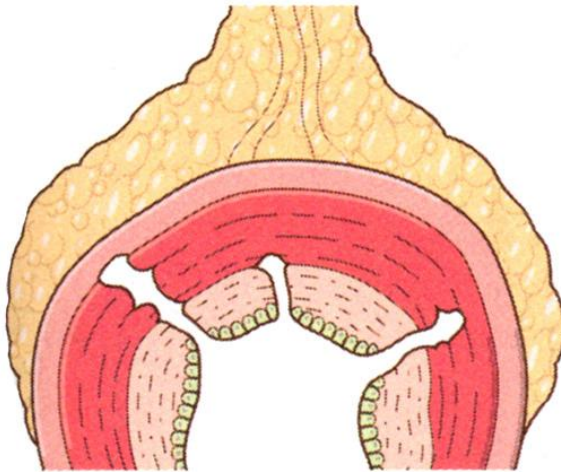

Skip lesions

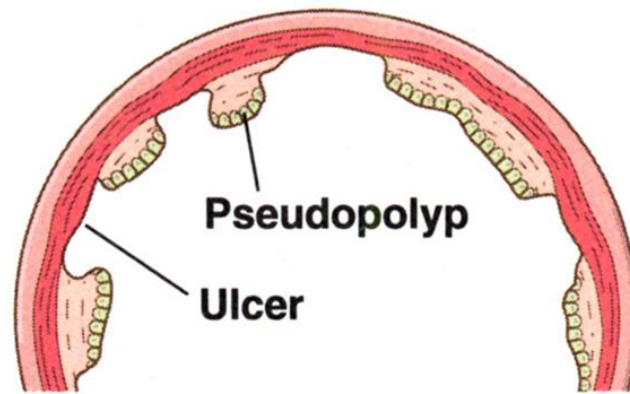
ULCERATIVE COLITIS

Continuous colonic involvement, beginning in rectum

**Transmural inflammation
Ulcerations
Fissures**

Pseudopolyp

Ulcer